

Asia: VN/16881/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain muuttamisesta

Edustan

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

ammattillinen tai tieteellinen järjestö

Miten esitys vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin

1) Tukeeko esitys tavoitteita vahvistaa psykoterapiapalveluiden saavutettavuutta uudistamalla psykoterapeuttikoulutusta kaksiportaiseksi ja säätämällä ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi.

Ei, miksi? [Suomen Toimintaterapeuttiliiton näkemyksen mukaan 2 portaisen psykoterapeuttikoulutuksen uudistaminen ja ensimmäisen portaan koulutuksen maksuttomuuden säätäminen on kannatettavaa. Kuten esitysluonnoksesta käy ilmi, toimintaterapeutit ovat yksi yleisimmistä ryhmistä, jotka psykoterapeutiksi opiskelevat. Kuitenkaan, nyt lausunnolla oleva esitys ei vaikuta tukevan 2-portaisen psykoterapeuttikoulutuksen uudistamista, koska siinä esitetty kuvaus 1 portaan koulutus vaikuttaa olevan lopulta irrallinen osa varsinaisesta psykoterapeuttikoulutuksesta eikä koulutuksen käyminen olisi edellytys psykoterapeuttikoulutuksen 2. tasolle hakeutumiselle. S. 27 perustellaan tätä siten, että näin säilytetään erilaiset mahdollisuudet hakeutua jatkossakin psykoterapeuttikoulutukseen. Tästä muodostuu käsitys siitä, että nyt lausunnolla oleva esitys ei aidosti uudista psykoterapeuttikoulutusta 2 portaiseksi.]

2) Tukeeko esitys mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantamista kehittämällä perustason mielenterveyspalveluja ja porrasteista hoitomallia?

-

3) Tukeeko esitys lasten ja nuorten terapiatakuuta?

-

Esityksen mukaan kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen ensimmäisen taso sisältäisi yhtenäiset edellytykset tuottavan teoreettisen koulutuksen (30 op) lisäksi menetelmällisten opintojen kokonaisuuden (15 op), joka voisi sisältää koulutusta lyhytinterventioihin tai eri psykoterapiasuuntauksille ja -muodoille yhteisiin terapeuttiin taitoihin

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus kaksiportaisen psykoterapiakoulutuksen tavoitetta?

-

Toteuttaako tällainen ensimmäisen tason koulutus palvelujärjestelmän tarpeiden mukaista koulutusta?

-

Palvelujärjestelmien tarvitsemien lyhytinterventioiden vuosittaiseksi koulutustarpeeksi on arvioitu noin 2 000 - 4 000 koulutettavaa vuodessa. Millaisessa yliopistojen ja hyvinvointialueiden työnjaossa ja yhteistyössä lyhytinterventioiden koulutus tulisi toteuttaa, jotta se toteutuisi määrällisesti ja laadullisesti riittävänä? Mahdollistaako esitys tarkoituksenmukaisen työnjaon ja yhteistyön?

-

Rahoituksesta

Toteuttaako esitetty rahoitusmalli esityksen mukaisen koulutuskokonaisuuden toteuttamista?

Ei, miksi? [Toimintaterapeuttiliitto kannattaa esitysluonnoksessa mainittua Opetus- ja kulttuuriministeriön esittämää mallia (s. 30), jossa rahoitus osoitetaan kokonaisuudessaan koulutusta järjestäville yliopistoille. Näin voitaisiin varmistua koulutuksen laadusta ja asianmukaisesta valvonnasta. Muilta osin yhdymme lausunnossamme Psykologiliiton lausunnon perusteluihin siitä, miten OKM:n malli takaisi aidon kaksiportaisuuden koulutukselle.]

Muuta huomioita esitettyyn rahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen liittyen?

-

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilön erikoispätevyys

Huomioita ehdotettuun erikoispätevyyteen ja sen rekisteröimiseen liittyen?

Erikoispätevyyden rekisteröinti sekä terveydenhuollon että sosiaalihuollon ammattihenkilöiden osalta on Suomen Toimintaterapeuttiliiton näkemyksen mukaan kannatettavaa. Tämä takaisi myös sen, että toimintaterapeuttien rekisteröinti laillistettuna terveydenhuollon ammattihenkilönä nostaisi näkyväksi tämän erikoispätevyyden. Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että esityksen mukaan, mikäli henkilöllä ei olisi sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön koulutusta, rekisteröintiä ei tapahtuisi. Hallituksen esitysluonnoksessa mainitaan perusteluna (s. 33), että he eivät ole LVV:n valvonnan piirissä. Pidämme tätä asiakas- ja potilasturvallisuuden näkökulmasta puutteellisena, koska asiakkaan on keskeistä pystyä helposti tarkistamaan ko. palveluntarjoajan pätevyys palvelun mm. palvelun luotettavuuden varmistamiseksi.

Muuta huomioitavaa esitykseen liittyen?

Huomiot

Suomen Toimintaterapeuttiliitto pitää 2-portaista psykoterapeuttikoulutusta sinänsä kannatettava. Esitetty malli ei kuitenkaan tällaisenaan vastaa alkuperäiseen tavoitteeseen uudistaa psykoterapeuttikoulutuksesta 2-portaista ja säätää ensimmäisen portaan koulutus maksuttomaksi, vaan keskiöön ovat nousseet muut tavoitteet, jotka sekoittavat alkuperäisen, 2-portaisen psykoterapeuttikoulutuksen kehittämisen tavoitetta.

Esityksestä jää epäselväksi, miten ensimmäisen tason opinnot tuottaisivat alkuperäisen tavoitteen mukaista osaamista. Esitetty rahoitusmalli sisältää riskejä mm. koulutuksen yhteneväisyyden ja laadun sekä yliopistojen autonomian näkökulmasta. Esitetty malli on omiaan lisäämään epäselvyyttä terapiakentällä. Epäselväksi jää myös se, miten tosiasiallisesti muiden kuin hyvinvointialueilla työskentelevien mahdollisuus osallistua koulutukseen taataan. Esityksen jatkovalmistelu tulisi tehdä OKM:n ehdottaman vaihtoehtoisen mallin pohjalta.

Suomen Toimintaterapeuttiliitto haluaa myös nostaa huolenaiheena sen, että vaikka esityksessä todetaankin toimintaterapeuttien olevan yksi yleisimmistä ryhmistä psykoterapeuttikoulutukseen hakeutuvista ammattiryhmistä, esitys ei tunnista riittävällä tasolla toimintaterapeutteja keskeisenä ammattiryhmänä, jolle koulutusta tulisi kohdentaa. Suomen Toimintaterapeuttiliitto painottaa, että lainsäädännössä tulee varmistaa selkeästi, että toimintaterapeuteilla on myös tulevaisuudessa mahdollisuus hakeutua sekä 1-tason että 2-tason psykoterapeuttikoulutukseen.

Wikman Kirsi
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry